

Sa Sella

PREMSA FORANA

JUNY - JULIOL 1.990
SEGONA ÈPOCA Nº 18 100 Pts.

Revista Informativa de Sencelles

**AGRICULTURA
ECOLOGICA**

MUSICA

FESTA PREMSA FORANA

ENTREVISTES

NOTICIES FRESQUES

sa sella

NOTA DE REDACCIÓ:

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels propis autors.

La data màxima per entregar cartes al director o articles per l pròxim número de Sa Sella és dia 31 de Juliol.

La quota única de publicitat en un tamany targeta és de 1.000 Rs.

FORMEN PART DE L'EQUIP DE REDACCIÓ:

Joana Ferragut
Pere Llabrés
Francesca Llabrés
Catalina Oliver
Jaume Perelló
Manolo Varquiel

HAN FET POSSIBLE QUE "SA SELLA" ARRIBÀS FINS AQUÍ, I ÉSPERAM QUE SEGUEIXIN COLLABORANT COM FINS ARA:

Antoni Vallès
Maria Vich
Joan Reinoso
Pere Vallès
Maria Zuàzaga
Tomeu Morro
Miquel Vicenç
Jordi Zuàzaga
Joan Morro
Joan Florit
Pere Arrom
Pep Vallès
Felip Salas
Sebastià Roig
Tomeu Rosselló
Caterina Pons
Joan Florit
Pep M. Pons
Professors de l'Escola
Alumnes de l'Escola
Antoni Puig
Joan C. Verd
Jaume Ramis
M. Magdalena Coll
Jaume Arrom
Toni Mulet
Membres de S'Ajuntament
Simó J. Garau
Andreu Sunyer

Jerònia Campaner
Antònia Carbonell
Vicenç Comas
M. Victòria Coll
Antònia Roig
Miquel Ramis
Joan Roig
Joan Munar
Bartomeu Oliver
Ventura Rubí
Biel Torrens
Margalida Llabrés
M. G.
Tòfol Siurell
Rafel Gelabert
Núria Nogareda

FOTOGRAFIA

Sebastià Roig
Joan Cirer
Pep Pons

IMPRIMEIX

Edicions Llevant, Manacor

Dipòsit Legal: PM 400-89

SUMARI

Temps enrera.....	3
Entrevista.....	4
Música.....	7
De jove a jove.....	8
Esports.....	11
Cartes.....	12
Prensa Forana.....	14
Recordam la romeria.....	15
Notícies divertides.....	16
Sa Nostra Llengua.....	17
Notícies Fresques.....	18
Biniali '90.....	19

LA PREHISTORIA A MALLORCA

TEMPS ENRERA

Mapa de la hipotètica "Ruta de les Illes". (Font: Inspirat en un mapa de Rosselló Bordoy, *La cultura Talayòtica en Mallorca*). Aquest és el camí que possiblement seguien els pobles grecs (calcidis o rodís) des de la Magna Grècia, passant per Sardenya i les Balears, fins al cap de la Nau i Tartessos. Per a marcar aquesta ruta els investigadors s'han basat en una sèrie de topònims acabats en oussa que apareixen en els textos antics. KROMYOUSA (illa d'Ibèria) i MELOUSSA (illa enfront dels Ibers), transmesos per Hecateu pels voltants de l'any 500 a. de C., sembla que es refereixen a Mallorca i Menorca, respectivament. Eivissa fou coneguda tradicionalment per PITTOUSSA i Formentera per OPHIOUSSA.

¿ COM VIVIA L'HOMME PRETALAIÒTIC?

Es difícil per als investigadors aclarir la situació social i econòmica de la població. S'ha deduït -de l'esforç que degué suposar la construcció dels grans sepulcres de tipus col·lectiu (coves artificials)- una organització social basada en comunitats petites, perquè les coves, amb tota probabilitat, no foren obres individuals, sinó d'un grup reduït de persones, tal vegada un clan o família en sentit ampli. D'altra banda, la manca quasi total d'armes entre les restes i el fet que les cambres navetiformes malgrat llur solidesa no indiquin una funcionalitat defensiva, recolzen l'opinió que aquestes comunitats no es veren en la necessitat de defensar-se.

Una gran part dels vestigis trobats a Mallorca, així com la coincidència en la manera de viure i costums, amb els d'altres indrets de la Mediterrànea, especialment a Còrsega, Sardenya i Menorca, indica una relació de les Balears (Mallorca i Menorca) amb les cultures mediterrànies. Es desconeix, emperò, com es dugueren a terme els contactes. I tampoc no se sap si la població pretalaiòtica era autòctona, és a dir, si era successora d'una hipotètica població neolítica o si eren nous invasors que arribaren a l'illa. Una idea recolzada per la situació geogràfica de les illes Balears és la probabilitat que fossin els "prospectors de metalls" - navegants que des d'Orient recorregueren la Mediterrània (cercant estany) seguint la "ruta de les illes"- els que fessin arribar la cultura oriental a les illes occidentals.

ENTREVISTA

Com te seleccionaren per anar al campionat de Balears?

Vaig anar a Inca, i de totes les que ens presentàrem varen elegir la millor i afortunadament vaig ser jo.

T'agrada l'ambient que envolta tot l'esport?

Sí, però és un poc dur.

Qui ha estat la teva competidora-rival?

Va ser una al.lota del Costa de Calvià. Però es veu que era major ja que va amagar l'edat que tenia i es va haver de retirar.

Qui te va aconsellar afiliar-te a un Club?

Els dissabtes quan anàvem a Inca, amb l'escola, en Toni Plandolit es va fixar amb jo. Va veure que me podria anar bé i me va dir que anàs a un Club, al Club Olimpo.

T'exigeixen molt?

Sí, me fan córrer, velocitat, aprendre la tècnica de tir de pes i practicar aquest esport.

Què opinen els teus pares sobre aquesta activitat que practiques?

Quan corria mon pare me va dir que ho deixàs perquè era de vespre i es feia cansat. Però ara me diuen que continui.

Què penses fer en un futur?

Si me va bé contiuaré amb aquest esport i, si me va tan bé, a lo millor me present al campionat d'Espanya (quan ho diu dubte un poc i ens comenta que ho veu difícil). Però també m'agradaria practicar el basquet com he dit al principi.

I així acabàvem la nostra entrevista amb na Sebastiana.

Com veim, a Sencelles tenim un grupet de bons esportistes, ja que a més d'ella també n'hi ha altres que estan en el Club Olimpo practicant altres esports.

Esperam que tots aconseguisquin un bon lloc i que na Sebastiana sigui admesa a l'equip de basquet d'Alcúdia, que és lo que més desitja. Enhorabona i endavant, que ànims no ni falten!!

FORN

CA S'ESCOLÀ

Carrer Sor Francina Cirer, 4
SENCELLES

PEIXETERIA

M. CIRER

C/ Rafal, nº 28 SENCELLES

No fa gaire temps una joveneta del nostre poble (na Sebastiana Llabrés) va aconseguir ser campiona de Balears de tir de pes. Nosaltres, inquiets per conèixer les passes que ha seguit dins aquest esport, ens vàrem traslladar fins a casa seva per tenir una xerrada amb ella.

Abans de començar a demanar-li coses referents a l'esport vàrem pensar que primer era millor conèixer-la un poc més, i per això emprenguérem la conversa d'aquesta manera:

Ens podries dir quin curs has fet i quina edat tens?

Tenc tretze anys i he fet sisè d'E.G.B.

Sabem que t'agrada l'esport, però tens altres hobbies?

Sí, m'agrada l'esport i concretament el basquet. Però també m'agraden els cavalls i tocar guitarra.

Qui te va iniciar dins el món esportiu o, Com va ser el teu principi?

Quan feia tercer vaig tenir com a mestre en Manolo i amb ell practicàvem alguns esports com tir de pes i futbol. Quan vaig arribar a quart volia jugar a basquet però no me deixaren jugar fins a cinquè. Ara bé mentre feia quart vaig jugar dos o tres partits i ja a cinquè vaig començar a practicar, i fins ara que form part de l'equip de basquet de l'escola.

El basquet és l'esport que més m'agrada i m'agradaria molt formar part de l'equip d'Alcúdia, però encara no ho sé cert.

Com vares passar a aficionar-te al tir de pes?

També va ser a l'escola quan feia tercer.

Quantes hores practiques aquest esport?

Ho practico a Inca els dimarts i els dijous durant una o dues hores.

T'ha suposat deixar un poc de banda els estudis?

No, els puc continuar amb normalitat.

Campanya de Normalització Lingüística

CONVOCAREN INICIALMENT LA CAMPANYA:
EL GOVERN BALEAR
EL CONSELL INSULAR DE MALLORCA
EL CONSELL INSULAR DE MENORCA
EL CONSELL INSULAR D'EIVISSA I FORMENTERA
L'AJUNTAMENT DE PALMA

S'HI HAN ADHERIT (en data 15 de juny de 1990):

LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

ELS AJUNTAMENTS

Ajuntament d'Alaior
Ajuntament d'Alaró
Ajuntament d'Algaida
Ajuntament d'Andratx
Ajuntament d'Ariany
Ajuntament d'Artà
Ajuntament de Binissaleu
Ajuntament de Bunyola
Ajuntament de Calvià
Ajuntament de Campanet

Ajuntament de Campos
Ajuntament des Castell
Ajuntament de Ciutadella
Ajuntament de Costitx
Ajuntament d'Eivissa
Ajuntament d'Esporles
Ajuntament de Felanitx
Ajuntament de Ferreries
Ajuntament de Formentera
Ajuntament de Fornalutx

Ajuntament d'Inca
Ajuntament de Lloret de Vistalegre
Ajuntament de Lloseta
Ajuntament de Llubi
Ajuntament de Llucmajor
Ajuntament de Manacor
Ajuntament de Mancor de la Vall
Ajuntament de Maó
Ajuntament de Maria de la Salut
Ajuntament de Montuïri
Ajuntament de Petra

Ajuntament de Sa Pobla
Ajuntament de Pollença
Ajuntament de Porreres
Ajuntament de Puigpunyent
Ajuntament de Sant Antoni Abat
Ajuntament de Sant Joan
Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar
Ajuntament de Santa Maria del Camí
Ajuntament de Santanyí
Ajuntament de Son Servera
Ajuntament de Sóller

ELS PARTITS POLÍTICS

Partit Popular (PP)
Partit Socialista Obrer Espanyol (FSB-PSOE)
Partit Socialista de Mallorca (PSM)
Unió Mallorquina (UM)
Centre Democràtic i Social (CDS)
Entesa de l'Esquerra de Menorca (EEM)
Grup Parlamentari Mixt
Esquerra Unida
Unió Balear

ELS COL·LEGIS PROFESSIONALS

Col·legi Oficial d'Administradors de Finques
Col·legi Oficial d'Advocats de Balears
Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Balears
Col·legi Oficial d'Enginyers de Camins, Canals i Ports
Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Balears
Col·legi Oficial de Farmacèutics de Balears
Col·legi Oficial de Psicòlegs de Balears
Il·lustre Col·legi Notarial de Balears

ELS SINDICATS

Confederació Sindical de Comissions
Obreres de les Illes Balears (CC.OO.)

ELS CENTRES D'ENSENYAMENT:

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General. UIB
Institut de Batxillerat Santa Maria d'Eivissa. EIVISSA
Institut de Batxillerat Berenguer d'Anoia. INCA
Institut de Batxillerat Maria Antònia Salvà. LLUCMAJOR
Institut de Batxillerat Joan Ramis i Ramis. MAÓ
Institut de Batxillerat Antoni Maura. PALMA
Institut de Batxillerat Guillem Sàgrera. PALMA
Institut de Batxillerat Joan Alcover. PALMA
Institut de Batxillerat núm. 6, Camp Redó. PALMA
Institut de Batxillerat Guillem Cifre de Colonya. POLLENÇA
Institut de Batxillerat Can Peu Blanc. SA POBLA
Institut de Batxillerat Quartó de Portmany.
SANT ANTONI DE PORTMANY (EIVISSA)
Institut de Batxillerat Guillem Colom Casanovas. SÓLLER
Institut de Formació Professional San Juan Bosco. CIUTADELLA
Institut de Formació Professional Isidor Macabich. EIVISSA
Institut de Formació Professional Llorenç M. Duran. INCA
Institut de Formació Professional Francesc de B. Moll. PALMA
Col·legi d'EGB Sant Salvador. ARTÀ
Col·legi La Immaculada. PALMA
Col·legi Pedro Poveda. PALMA
Col·legi Guillem Mesquida. Sa Indioteria. PALMA
Col·legi Públic Comas Camps. ALAIOR
Col·legi Públic Sant Bartomeu. ALARÓ
Col·legi Públic Es Vinyet. ANDRATX
Col·legi Públic. BÚGER
Col·legi Públic CAMPANET

Col·legi Públic Mare de Déu del Toro. CIUTADELLA
Col·legi Públic Joan Benejam. CIUTADELLA
Col·legi Públic Es Porxo. DELÀ
Col·legi Públic Comarcal. SANT RAFAEL (EIVISSA)
Col·legi Públic Ntra. Sra. de Jesús. EIVISSA
Col·legi Públic Puig d'en Valls. EIVISSA
Col·legi Públic Es Vedrà. EIVISSA
Col·legi Públic Sa Torre. MANACOR
Col·legi Públic Verge de Gràcia. MAÓ
Col·legi Públic Joan Mas i Verd. MONTUÏRI
Col·legi Públic Ciutat de Màlaga. PALMA
Col·legi Públic Gabriel Alzamora López. PALMA
Col·legi Públic Sant Jordi. PALMA
Col·legi Públic Santa Maria. PALMA
Col·legi Públic Son Ferriol. PALMA
Col·legi Públic Costa i Llobera. POLLENÇA
Col·legi Públic Joan Mas. POLLENÇA
Col·legi Públic SANT JOAN
Col·legi Públic SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
Col·legi Públic SANTANYÍ
Col·legi Públic Santa Ponça-Galatzó. SANTA PONÇA
Col·legi Públic Comarcal Es Putxet. SELVA
Col·legi Públic Comarcal Jaume Fornaris. SON SERVERA
Col·legi Públic Nicolau Calafat. VALLEMOSSA
Col·legi Públic VILAFRANCA DE BONANY
Escola Mata de Junc
Centre de Preescolar Antoni Maura. MANACOR

ELS COL·LECTIUS I ENTITATS

Associació Il·lenca per a la Renovació Educativa (A.I.R.E.)
Centre Cultural de Felanitx
Convergència de Joves Independents

Escola d'Esplai. PALMA
Escolania de Lluc
Grup Folkloric Castell de Sant Felip. MENORCA

IFEBAL. Institució Ferial de Balears
Institut d'Estudis Balearics
Patronat Municipal D'Escoles d'Infants. PALMA

La llengua,
feina
de tots

TOTS ELS CIUTADANS DE LES BALEARS HI SÓN CONVOCATS
INDIVIDUALMENT I COL·LECTIVAMENT.
ADREÇAU LES ADHESIONS AL SECRETARIAT DE LA CAMPANYA,
Sant Miquel, 18, 2^{on}. 07002 Palma. Tel: 71 75 03. Fax: 72 06 50

MUSICA

A aquest número parlarem dels discos que circulen i que podeu comprar enregistrar o escoltar.

Començarem amb:

1) AZTEC CAMERA, que junt amb el seu productor Rody Kame han aconseguit treure un bon disc on es poden trobar cançons con Stray que dóna títol al L'p, seguint la seva línia anterior.

2) THE CHURCH GOLD AFTERNOON FIX: Disc produït per WADY WACHTEL I THE CHURCH, un excel·lent disc, encara que no sigui el millor. Com sempre hi trobam un cert gust llatí amb guiterres espanyoles plantejades magistralment i combinades amb un pop d'altíssima qualitat.

3) IMMACULATE FOOLS: ANOTHER MANS WORLD; un disc que li agradarà escoltar a que hagi seguit les passes d'aquest grup britànic. Aquest Lp no es pot dir que sigui millor que l'anterior, que degut a la seva qualitat, això es quasi impossible.

4) BIG FUN: A POCKETFULL OF DREAMS: Disc apropiat per ninetes i ninets de setze anys que els agrada ballar ritmes de moda.

Quan BIG FUN anà a BCM ni una sola pija va quedar sense anar-hi.

5) CELTAS CORTOS: GENTE IMPRESENTABLE: Fabulós Lp d'un grup molt numerós i poc conegut pel nom que té pareix que es tracta d'un grup radical res d'això practiquen un rock celta mescla de folk galleg i irlandes entre d'altres. Hi trobam tot tipus d'instruments que van del violí a la xeremia.

6) ILEGALES : (A LA LUZ O LA SOMBRA) TODO ESTA PERMITIDO.

Aquest grup asturià ha perdut la força i contundència que tenien tots els membres i especialment el líder Jorge Martinez. Si té res de bo aquest disc són les lletres que s'han millorades, però estan combinades amb una música que deixa molt que desitjar.

BAR CA'N NEGRET

Carrer Sor Francinaina Cirer, 8
SENCELLES

TALLER MECÀNIC

DOMINGO GARCÍAS

Plaça Son Morey, 1

De jove a jove

-Nom: Miquel Llabrés Ramis.

-Profesió: Sus labores.

-Edat: S'edat de Cristo - 7.

- Quan te trauràs es carnet?
vatua...

- Platja o muntanya?

mig i mig

- Rosses o morenes?

Rosses i si qualque morena cau, cau.

- Pub o discoteca?

Un poc repartit.

- Quin poble t'agrada a part de Sencel·les?

Campanet.

- Què opines dels joves de Sencel·les?

D'es tios ni ha massa i a part van molt a càmera lenta.

- I s'es ties?

Hombre aquí ja..., un 50% són un poc nyiques, ni ha d'altres que són agudes i la resta són massa ampimpollades.

- Quines són ses que t'agraden més?

Ses de s'altre món.

- Munstang o H.D.?

No coment.

- Jeure o dormir?

segons com se presenti es trui.

- Què trobes de sa marxa de Sencel·les?

Dins lo que cap, està bé.

- Estiu o Hivern?

mig i mig.

- color que t'agrada?

Groc.

- Amb que te passetges?

Amb un ala-delta.

- A on vius?

A ca meva.

- grup musical

Technotronic.

- Un cantant?

Miguel Rios.

- "Una" cantant?

Shamanta Fox.

- Un lloc per anar de marxa es dissabte?

Bananas (Magaluf) -Avinguda "los Santos" 35-.

- Un bon cul o unes bones mames?

Na Sabrina.

- Les teves aficions llevat d'es xum--bar?

Es moradui.

- Sexe, droga o Rock'nroll?

Un cocktail.

- La teva beguda?

Cama-milla (J.B. amb seven-up).

- Quan vas a sa platge que fas a part de nedar?

Contemplant es paisatge.

- Paisatge mallorquí o estranger?
guiris, guiris.
- El teu menjar preferit?
Arròs brut.
- T'agrada Falcon Crest?
NO
- I "Cristal"?
Millor si és transparent.
- Què trobes de Sencelles?
Que cada dia va a menos.

- I de S'Ajuntament?
No opin perquè no el conec.
- La teva pel·lícula?
"la muerte tenia un precio".
- El teu look amb sa roba?
Uns vaquers i una camiseta.
- Què trobes que li falta a Sencelles?
Dones.

Confirmació

Després d'un cert temps de preparació, 22 joves del nostre poble reberen el sagrament de la Confirmació, el passat dia 9 de juny.

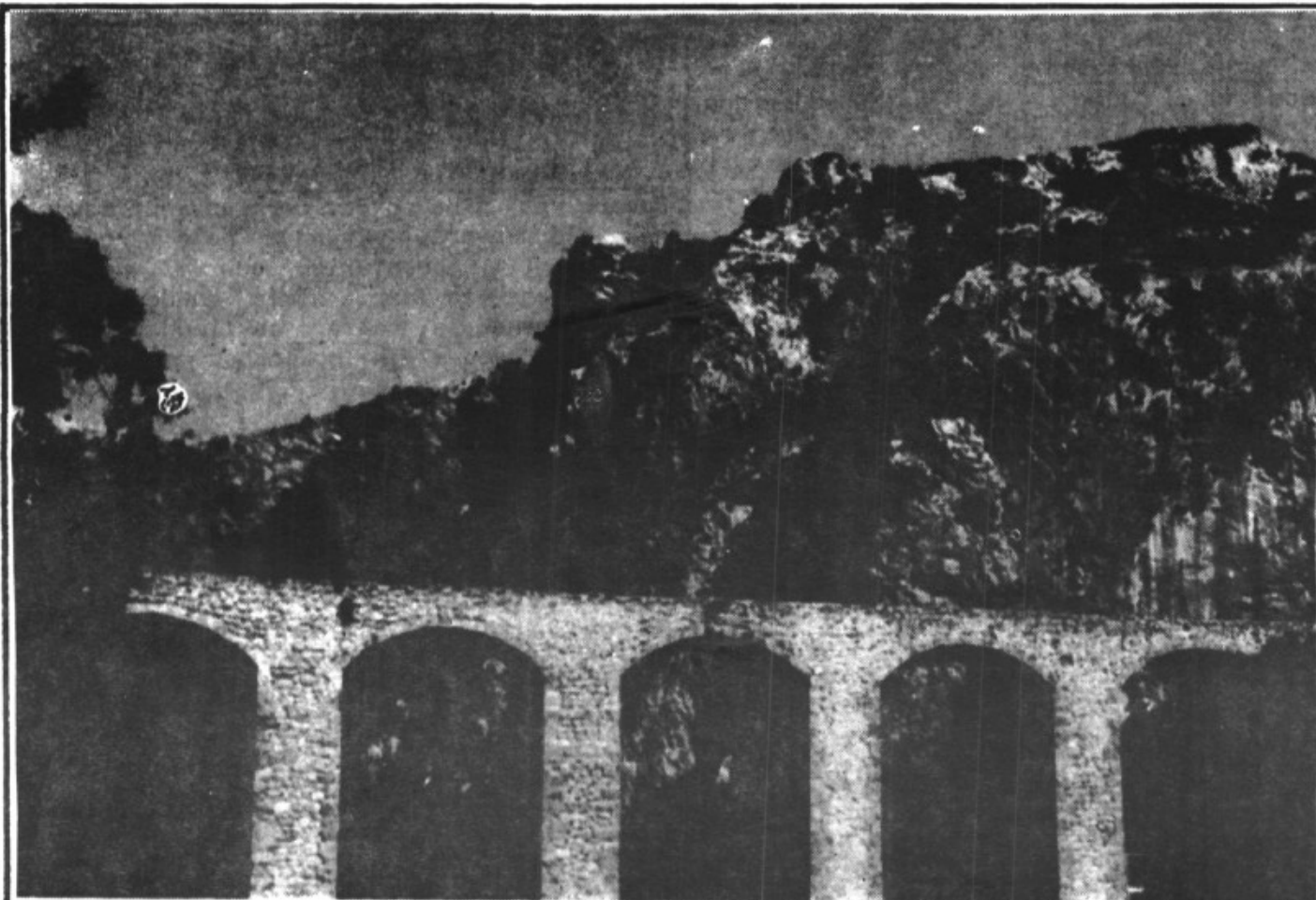
Com és costum de cada vegada, enguany hi va haver una celebració de l'Eucaristia molt viscuda amb la participació del coro juntament amb un grup de joves que ajudaren a animar-la amb els seus instruments electrònics.

La lletra i música de les cançons s'extregueren del grup KAIROI, grup que sap com cridar als joves d'avui entorn a l'Església.

Enguany la celebració va anar a càrrec no del Sr. Bisbe, sinó del Vicari Episcopal.

Al final de la celebració hi hagué un pisolabis on hi quedaren convidats tots els padrins i padrines, mares i pares i els qui eren els protagonistes d'aquest dia.

En qüestió d'aigües, volem posar Mallorca al corrent.

L'aigua corrent ha passat d'esser un privilegi a constituir una necessitat per a la vida moderna. La construcció de ponts i aljubs fou la primera passa. La canalització de l'aigua, la segona. Avui els pobles de Mallorca han crescut i s'han desenvolupat, però molts d'ells encara no compten amb aigua canalitzada, ni tampoc amb una adequada xarxa de clavegueram.

Per a pal·liar aquestes deficiències, el Consell Insular de Mallorca ha posat

en marxa un Pla de Sanejament i Abastiment, un pla d'aigües per a posar Mallorca al corrent.

**PLA DE SANEJAMENT I
ABASTIMENT D'AIGÜES
A LA PART FORANA**

Un pla per a millorar

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

ESPORTS

Una notícia molt important ha sorgit dins el món futbolístic de la nostra localitat, ni més ni manco que un nou club de futbol que tindrà per nom At. Sencelles. Aquest club s'ha creat de cara a que la joventut del nostre poble pugui practicar aquest esport. Les primeres passes que s'han donat són la creació de una junta gestora formada per: Toni Campet, Pep Bitzo, Ventura Rubí, Rosa Elena, i Jaume Corró. I una junta esportiva integrada per: Xisco Salas, Joan Xaca, Joan Busca, Guillem Busca i Miquel Llargo.

La primera s'encarrega de l'inscripció del club i de la part econòmica, i la junta esportiva s'encarrega de formar l'equip i d'altres competències en matèria esportiva.

De tot això i d'altres coses ens va informar Ventura Rubí durant una xerrada, preparen un sopar a partir del qual s'obrirà el període d'inscripció de socis i també de la formació d'una junta directiva.

A més ens va informar de que ja es tenia un sponsor i estan cercant els colors que lluirà aquest club.

Enguany es començarà amb un equip amateur de 3ª regional, de cara a les pròximes temporades es pensa en crear diferents equips de futbol base i inclús ens va xerrar de formar un equip de basquet.

Després varem cercar l'opinió del president del C.E. Sencelles, Llorenç Ramis, ens va dir que li pareixia bé i que estava disposat a recolzar-los per tal de que es donin unes bones relacions entre els dos clubs.

La nostra opinió és que la idea és bona i esperam que vagi bé amb una bona coexistència entre les dues entitats. En vista de la proximitat de les festes de la Mare de Deu d'Agost voldriem que els organitzadors del actes festius - programassin diferents esdeveniments esportius. Per tant - volem animar amb força tant - als organitzadors com als futurs participants.

CARTES

AGRICULTURA ECOLÒGICA

ORÍGENS

L'agricultura ecològica neix quan es comencen a observar els errors de l'agricultura intensiva. Persones que treballen la terra o en relació a ella - agricultors, agrònoms, biòlegs, microbiòlegs - veuen i reconeixen els efectes destructius d'unes pràctiques que maten la terra i creen una forta dependència de productes externs al camp. Són persones conscients, que no consideren la natura com un enemic al qual dominar, sinó que la converteixen en la seva aliada més gran. Així doncs, l'agricultor ecològic entén la vida com un tot, coneix i estima la seva terra i la respecta com es respecta a ell mateix: sap el que fa i ho fa bé. La seva tasca és plena de sentit, amb ella aconsegueix una terra fèrtil i unes plantes sanes que produeixen aliments gustosos i sans.

MITJANS

L'agricultura ecològica es basa, sobretot en el manteniment de la fertilitat de la terra afavorint la formació d'humus. Per aconseguir-lo s'ampara en diverses tècniques. Podríem anomenar en primer lloc la rotació de cultius segons els elements que les plantes prenen o deixen a la terra i que ajuda a trencar els cicles de les plagues. També és important no alterar l'estructura de la terra, ja que només la capa superior és fèrtil. Per això, la terra s'ha de remoure sense capgirar-la mitjançant eines lleugeres i que no la voltegin. Així evitem també fer pujar a la superfície llavors de plantes que estaven en estat latent en capes més profundes.

Cobrir la terra amb palla, altres restes orgànics o inclús amb pedres, ens ajuda a mantenir la humitat (molt important en un clima a on l'evaporació és més gran que la precipitació d'aigua), a protegir la terra dels canvis de temperatura i a ofegar el creixement de les herbes que no volem. En els primers casos aconseguim també un adob de superfície. Com més lleuger i tosc sigui el material, més gruixada serà la capa.

Els adobs verds són plantes que cobreixen el camp entre dos cultius i ajuden a evitar l'erosió. S'escullen plantes que aportin a la terra els elements que li falten (p. ex. lleguminoses pel nitrat), que asfixien altres herbes que no volem (p. ex. tagetes minuta per eliminar la grama del nord) o per aconseguir matèria per fer un acoixinat.

Tots els restes orgànics no contaminats es poden amuntegar per elaborar "mantell" (compost). Hi ha qui segueix unes normes rigoroses en la seva composició i en el tamany dels restes, hi ha qui els tira despreocupadament en un munt. Aquest ha de tenir un volum suficient en un temps no massa llarg (es proposa una base de 2 x 3 mt. i 1,5 mt. d'altària per a què abasti temperatures altes i fermenti). El compost, quan és fresc es pot utilitzar com a cobertura i quan és madur es pot enterrar.

L'agricultura ecològica respecta la natura i els seus cicles. L'agricultor troba en ella un ritme propi de feina i de repòs en un món complex que ell coneix bé. La interacció entre plantes i animals, entre les diverses plantes, entre les fases d'activitat i de repòs, enriqueix la terra i permet no passar a dependre en excés de forces externes al camp. És convenient el cultiu de varietats autòctones, adaptades i resistents a plagues i clima i que són apreciades en els mercats locals.

Les parades en crestell, que s'han vingut utilitzant a l'Orient des de temps immemorials, permeten aprofitar al màxim un espai petit. El que es fa és recobrir la parada amb fens i es cava a solcs posant la terra que es treu del primer dins el segon i així successivament. Després hem d'evitar trepitjar-la per mantenir la terra flonja. Avui a Mallorca hi ha una experiència molt positiva.

PER QUÈ EVITAR ELS PRODUCTES QUÍMICS DE SÍNTESI

1. Com adobs

L'estructura química d'aquests adobs és diferent de la dels naturals. La seva utilització suposa esterilitzar la terra i passar a dependre d'ells per aconseguir unes plantes malaltises que requereixen grans quantitats de plaguicides. Es crea així un cercle viciós.

2. Com plaguicides i herbicides

Amb ells moren plagues, herbes i també tota forma de vida que podria ser útil a l'agricultura. Apareixen noves plagues resistents i que no són controlades pels seus depredadors, que han desaparegut. Així s'han d'utilitzar cada vegada amb més freqüència plaguicides més i més forts i més i més ineficaços.

3. El producte final

Amb els productes químics s'aconsegueixen uns aliments d'un tamany regular, d'aspecte agradable i d'un valor nutritiu decreixent. Al menjar-los ingerim també part dels productes químics utilitzats per cultivar-los, uns d'ells cancerígens, altres mutàgens, altres al·lèrgics. L'augment del càncer ha estat paral·lel a la utilització de derivats del petroli.

RENTABILITAT

Es pot viure de l'agricultura ecològica? Uns dels atractius més grans de la utilització de productes químics de síntesi és el benefici que es pot aconseguir a curt termini. Amb una certa inversió (quantas vegades subvencionada!) s'aconsegueixen productes atractius i que es valoren en el mercat (al manco de moment). Però, alerta, produir-los resulta cada pic més car i cada pic ho serà més. La utilització de productes de síntesi suposa una gran despesa d'energia i d'aigua, ambdues cada vegada més cares. El mercat, i concretament el mercat europeu, està saturat de les mateixes fruites, les mateixes verdures, els mateixos productes dels que el consumidor ja comença a desconfiar perquè comença a temer-se'n del perill que suposa per a la salut menjar productes semi-químics. El mercat europeu és deficitari en productes fiables, fets per persones fiables i independents, que no tinguin que sotmetre's a les instruccions - i als preus - establerts pels grans grups de comerç, productes fets per veritables professionals.

Trencapinyons.

MUSIC BAR

SES COTXERES

SENCELLES

TEL. 59 10 06

José Ramis Cirer
FERRETERIA Y ORFEBRERIA

Sor Francisca - Ana Cirer, 26

Tel. 59 11 15
Sancelles (Mallorca)

Bar Ca'n Paris

Plaça d'Espanya, 2
SENCELLES

PREMSA FORANA

El passat 22 de Juny, com ja és habitual dins l'ambient que envolta l'associació de Premsa Forana, es va celebrar, dins una atmòsfera paradisiàca, un sopar al restaurant Modelmon, ubicat a la carretera de Manacor, a pocs kilòmetres d'Algaida.

Els allà presents, membres de l'Associació de Premsa Forana i representants de les distintes revistes que la formen, prengueren part a l'entrega de premis que es concediren a distints membres de les revistes per les seves publicacions, fotografia, etc.; a més, s'otorgà un premi especial a Modelmon per haver cedit el seu casal per celebrar aquest acte. També es va fer un homenatge especial a Biel Massot, antic president de Premsa Forana.

Abans de l'entrega de premis els assistents procediren a votar per donar la seva conformitat en la compra d'una casa a Sant Joan on, a partir d'ara, ja que la votació va resultar positiva, serà la seu de l'Associació.

A més, vàrem poder gaudir d'una exposició de quadres, propietat de M. Sastre.

Després d'aquests actes es procedí al buffet, que es va fer al restaurant, amenitzat per un conjunt musical.

SA CAFETERIA

SENCELLES

RECORDAM LA ROMERIA

Tal i com estava previst el 13 de maig, va tenir lloc la quarta "Romeria" de Casablanca a Sencelles.

Amb un poc de retràs segons les previsions varen arribar més cavalls que mai, molts de carros i carretons i un bon nombre de tractors enrame-llats estibats de gent, així mateix també va arribar un grup a peu, entre els que poguerem veure un parell de sencellers i en Joan Xargues, un dels habituals, i és que na Magdalena ens ha deixat però és clar que en Joan no.

El carrer estava ben engalanat, els balladors, autoritats i xirimiers a sa creu, tot el poble al carrer i allà, en mitg dels aplaudiments passaven els pelegrins amb satisfacció i emoció per aquesta arribada que ells es merèixen i que el poble de Sencelles les dona de bon gust.

Tot seguit feren acte de presència a l'Esglesia per fer ofrena dels productes que conren a les terres del Prat de Sant Jordi, per anar després al Convent a venerar el sepulcre de la Beata Francinaina.

Entre una cosa i l'altra es va fer l'hora de dinar i aquesta és una estona d'autèntica germanor entre tots els pelegrins i els seus familiars i amics que arriben en cotxo.

Després del descans es comença a organitzar la tornada, no és tan espectacular però també té la seva màgia, i FINS L'ANY QUE VE SI DEU HO VOL I SOR FRANCINAINA ENS ACOMPANYA.

C. P.

NOTICIES DIVERTIDES

Ha causat expectació l'anunci de la propera construcció d'una macro-urbanització anomenada Ses Muntanyetes Village que s'extindrà des de S'Era d'En Pelat fins al Torrent de Biniali allà on es projecte bastir el corresponent port esportiu anomenat Pou Major's Harbour. Tampoc hi mancarà dins d'aquesta gran urbanització el lògic camp de golf de 18 forats dit "Can Bruno's Golf".

La Urbanització ha estat inscrita a la casa de la vila com a "Miniconjunto de pequeñas casitas de aperos".

L'empresa constructora és BOCO, S.A. Binialera d'Obres i Construccions Organitzades, Societat Anònima; que haurà de menester per realitzar completament el projecte residencial aproximadament l'exhorbitant xifre de quaranta mil milions de pessetes.

Vàrem demanar a un tècnic especialitzat d'on podia sorgir aquesta voluminosa quantitat en poder de l'empresa promotora i va manifestar: "Es veu que els excedents de capital produïts pel camp binialer es canalitzaran en l'edificació del citat complexe esportiu i residencial".

El que realment resulta curiós és l'intent de construir, seguint la febre de tota la costa de Mallorca, d'un port esportiu a Sencelles, ben enmig de l'illa.

La publicitat dels fulletons editats és realment sorprenent:

"Disposi del seu propi privat amarrament prop de ca seva i disfruti durant tot l'any del plaer que suposa navegar en llibertat pels torrents que enrevolten Sencelles, en aquest sentit és una vila afortunada perquè té tota una gran gama de possibilitats:

- si prefereix la tranquil·litat de les aigües pacífiques, el seu lloc serà ... Pou Major's Harbour, des d'on podrà recórrer fàcilment el llit del torrent de S'Estorell.

- si vol divertir-se i té set d'aventures, el seu port serà ... Pou Major's Harbour, des d'on podrà remuntar el curs del torrent d'aigües braves de Pina (si primer fa el trasbord al Gorg d'En Canyes).

L'aigua de torrent en tota la seva plenitud l'espera a ... Pou Major's Harbour".

És realment interessant. Ens han informat que adquirir amb antelació els trasts i solars suposa una privilegiada i immillorable inversió a curt termini. Aprofitau-ho.

La veritat és que si miram bé la publicitat que l'empresa constructora ha insertat en els mitjans de comunicació social locals (Sa SELLA) els "chalets" seran unes "casitas de aperos" la mar de grans, fins i tot hi podrien cabre dos tractors, trenta arades, quatre batedores, quatre-cents picassons, tres centes xapetes, cent aixadés, etc.....

sa nostra llengua

SEGLE XV: LA NOVELLA DE CAVALLERIES.

L'ideari de la cavalleria el podem resumir en els següents punts: el concepte de l'amor, el menyspreu per la mort i el dolor i la recerca de l'honor i la glòria.

CURIAL E GÜELFA: (obra anònima entre 1432 i 1465).

És una història cavalleresca d'estil plenament medieval. Curial és un heroi d'origen humil que aconsegueix la fama i l'honor que pertoca a un cavaller. És un model de perfecció humana tal com l'entenia el Renaixement.

"Curial e Güelfa" i "Tirant lo Blanc" presenten molt en comú: l'amor no correspost, l'ambició d'honor i fama. Però mentre a'n "Tirant lo Blanc" hi ha un cert erotisme, "Curial e Güelfa" té un cantó més sentimental.

TIRANT LO BLANC. Joanot Martorell.

L'autor d'aquesta gran novella va néixer a València a la segona desena del segle XV. Pertanyia a una noble família valenciana i intervingué en lluites cavalleresques. No sabem quan morí. L'any 1462 encara vivia.

Tirant és la idealització d'allò que el propi autor hauria volgut esser i que el canvi de costums de l'època ja no li va permetre.

L'èxit fou molt gran. En Miguel de Cervantes la va tenir en gran estima i així podem llegir-ho al seu "Quijote". L'argument comença amb en Tirant que va a Anglaterra a prendre part als torneigs fets en ocasió de les noces del rei. Comença a vèncer en nombrosos torneigs i assoleix fama. S'enamora de la princesa Carmesina. Fa molts viatges i lluites. Finalment es casa amb Carmesina i és anomenat César de l'Imperi. Acaba l'obra amb la malaltia i mort de Tirant.

L'ESPILL. Jaume Roig.

"L'Espill" és una novella en vers, dividida en quatre parts i composta per setze mil versos. És una violenta sàtira contra les dones.

El seu autor, Jaume Roig, analitza d'una manera divertida i escèptica, però no amargada, els racons més sòrdids de la vida, dels quals és un veritable "espill".

A la primera part, Jaume Roig ens explica la seva primera joventut.

A la segona part ens presenta a la dona com a esca de pecat.

A la tercera part intenta treure el major nombre possible de defectes de les dones. De la seva primera muller diu:

"Era molt rossa,
blanca, polida,
e ben sabida.
Jo no present,
ab tots rient
e solacera,
ab tots parlara;
la llengua asida,
ab mi, cosida,
com si fos muda,
tostemps premuda:
sols murmurava".

A la quarta part, acaba firmant la pau amb les dones, però el seu argument és poc convincent:

"Deu molt tement
a cristiana,
tota humana,
comunicable,
dolça e amable
e graciosa
certa, curosa,
neta, gentil,
sabent, humil
e poc parlara,
mas gran feinera
dona endregada,
ben esforçada
en tot quant feia".

C/. Toni Mayrata, 1 - Biniali

NOTICIES FRESQUES

ENTREVISTA A N'EN BARRAMOT.

Aquesta vegada entrevistam un personatge molt conegut per voltros, en Barramot. Suposam que tots el coneixeu i aprofitam que mos ha concedit s'honor, encara que sigui per telèfon. Aquí teniu lo que ell pensa:

Professió?

Dentista empenyador, fora anestèsia.

Quins hobbies tens?

A mi m'agrada molt posar peus davall taula, i que me duguin es caragols cuits. De tant en tant anar a n'es Mustang Ranch, però no vos malpenseu, sempre és pes bé des poble.

Què opines de l'esglèsia?

Trob que està molt bé a sa plaça.

Menjada i beguda preferida?

Que no t'he dit es caragols? I per beure, xifon fora tassó.

Què t'agrada més de sa revista?

Pardal!, ses notícies fresques! i lo que menys, s'informació municipal; tanmateix no diuen res i fan lo que volen.

Es ver que estàs al davant de formar un partit polític per les properes eleccions?

Sí, estam mirant de formar una candidatura perquè com sabeu tots en tenc es collons plens des que hi ha ara i des que poden venir.

Quin partit és?

Es P.I.P.I., partit independent de ses pitjuses de Sencelles, Eivissa, Formentera i Cabrera.

Quin serà es vostre slogan?

"Por el cambio del cambio".

Quins projectes teniu?

En tenim molts, volem anar a s'atac. En primer lloc, volem canviar es nou ajuntament de puesto. A sa plaça es funcionaris estaran massa distrets. Volem dur s'ajuntament a sa Rota des Capellà.

Es nostro projecte de piscina és més ambiciós. Volem fer arribar la mar a Sencelles; ja que Sencelles no va a la mar, que la mar vengui a Sencelles, guiris inclosos. Manera: canviar es rost des torrent de S'Estorell. En MAN, SA té coratge.

Ara que ve s'estiu, tenim pensat transformar ses creus de ses entrades des poble en ventiladors.

També volem tomar s'ajuntament baix perquè es local des vells no estigui tan amagat i tengui més tiro.

A sa caseta de la Mare Superiora volem fer una muntanya perquè se pugui dir "Es Puig de La Beata". En MAN, SA té coratge.

I es doblers necessaris per tot això?

Tenim contactes amb un partit filial nostre d'Andalussia, es C.A.C.A., dirigit p'en Juanito Guerra, que n'ha arreplegat molts.

I si perdeu?

Ca!, és impossible. Es C.I.S. (es que fan enquestes) mos donen es 98 per cent, i això que encara no hem començat a fer campanya!, i llavors... es que hi ha ja estan plens, han comprat cotxes, han fet casetes, han anat a Roma,..... n'hi ha que, fins i tot, han invertit a fora poble.

Mallorquí o català?

En aqueix aspecte, es nostre partit té en es seu programa demanar s'autodeterminació de Sencelles i s'oficialitat d'es "senceller".

D'on treus s'informació per ses notícies fresques?

Abans, s'ajuntament va venir per jo, i me va llevar es pedrissos de sa plaça. Però ara sec a s'acera de c'as Felanitxer i surten totes soles.

Què trobes des poble?

Trob que hi ha poques xafarderries. N'hi hauria d'haver més i així tothom faria es cap més viu.

Per acabar, tens res més que dir?

Si no mos tornam veure, vos desig un Bon Nadal a tots. I recordau: això serà "Jauja" si jo guany.

FESTES PATRONALS DE BINIALI

SANT CRISTÒFOL 90

Ens hem informat que varen esser les festes de Biniali. Festes Populars que tengueren un gran èxit de participació i assistència. Llàstima que ningú ens

ho fés a sebre abans perquè els haguéssim fet un poc de publicitat, a més de que voldríem tenir alguns col·laboradors d'aquest poble.

CAJA DE BALEARES "SA NOSTRA"

LA CAIXA D'ESTALVIS DE LES BALEARS, LES
RECORDA QUE TE UNA OFICINA OBERTA PER A QUAL-
SEVOL TIPUS DE SERVEI QUE HAGUEU DE MENESTER
A:

CARRER ANTONI MAURA , 7

SENCELLES

TFON: 591566

MUY INTERESANTE
Pagamos hasta el

13% TAE

desde la primera peseta.

Sin comisiones ni descuentos.

en imposición a plazo fijo, a doce meses de
MARCH HIPOTECARIO, S.A.

De 1.000.000 a 2.500.000 # 12, - %TAE

De 2.500.000 a 5.000.000 # 12,50 %TAE

A partir de 5.000.000 # 13, - %TAE

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas.

BANCA MARCH

BANCA MARCH

CARRER ES RAFAL, 7

Tel. 591350

SENCELLES